

Nuorten huumekuolemien ehkäiseminen Satakunnassa -hanke

12.5.2026 Henni Myllyoja, Projektipäällikkö

Tausta

- Huumekuolemat ovat merkittävä kuolinsyy nuorilla
 - Jokainen nuoren huumekuolema on iso menetys, jolla on laajoja vaikutuksia ympäristöön
- Vuonna 2023 Satakunnassa tapahtui viidenneksi eniten alle 25-vuotiaiden huumemyrkytyskuolemia Suomen hyvinvointialueista
- Huumekuolemat ovat olleet nousussa viime vuosina ja huumekuolemiin menehtyi Suomessa vuonna 2024 yhteensä 247 henkilöä, joista 40 (16 %) oli alle 25-vuotiaita.
 - Vuonna 2022: 51 alle 25-vuotiasta (yht. 250)
 - Vuonna 2023: 91 alle 25-vuotiasta (yht. 310)
- Hanke on osa ELOSSA – Nuorten huumekuolemien ehkäisyn ohjelma 2025-2027, jota johtaa STM yhteistyössä THL:n, hyvinvointialueiden ja järjestöjen kanssa
- Hankkeen toiminta-aika on kesäkuun 2027 loppuun
- Hanketyöntekijät: Projektipäällikkö, kolme hankekoordinaattoria (Lotta Pusa, Essi Kulju ja Sari Rajala) sekä kokemusasiantuntija Tero Hannukainen

NUORTEN HUUMEKUOLEMAT 2023

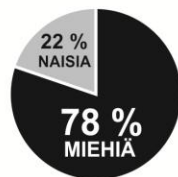
VUONNA 2023

- ▶ 147 löydöksissä tai esitiedoissa huumeiden käyttöhistoriaa
- ▶ 79 tapaturmaista myrkytystä
- ▶ 96 tapausta aineistoksi

KUOLEMAAN JOHTAVA SEKAKÄYTTÖ

SUKUPUOLI

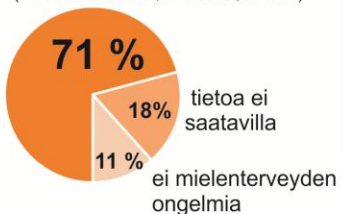
IKÄ

TAUSTALLA

tunnistettu mielen-terveyden ongelma (esim. masennus, ahdistus, ADHD)

~100 % PÄIHTEIDEN KÄYTTÖ-HISTORIA

KÄYTTÖ

TAPAUSTUTKIMUKSET (15 KPL)

- 11/15 Mielen-terveyden ongelmia
- ADHD 6/15 Tarkkaavaisuuden ja keskittymisen ongelmia
- 13/15 Runsaasti sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkuuksia
- 9/15 Aiempia lääke- tai huumausainemyrkytyksiä

MISSÄ JA MILLOIN

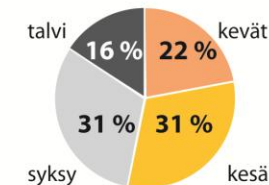

- Lähes kaikilla hyvinvointialueella
- Eniten suurissa tai keskisuurissa kaupungeissa

- kaupungeissa
- kotona tai yksityisasunnossa
- sängyllä tai sohvalla
- nukkuessa

Kuolemat painottuivat kesään ja syksyyn

Tilanteeseen havahduttiin keskimäärin 22 tunnin kuluttua. Mediaaniaika 12 tuntia.

Hankkeen tavoitteet

- Tavoitteena on vähentää nuorten huumekuolemia:
 - **Osallisuus ja luottamus:** Vahvistetaan nuorten ja läheisten kokemusta kuulluksi tulemisesta sekä osallisuudesta. Lisätään luottamusta palveluihin. Vähennetään huumeita käyttäviin kohdistuvaa stigmaa.
 - **Yhtenäiset ja toimivat palvelut:** Rakennetaan selkeä ja yhtenäinen hoitoonohjauksen malli, joka ohjaa nuoren viiveettä tilanteeseensa sopivan tuen piiriin.
 - **Osaaminen:** Ammattilaisten päihde- ja riippuvuusosaaminen vahvistuu, nuorten ja läheisten tieto huumeiden käytön riskeistä ja saatavilla olevista palveluista lisääntyy.
 - **Tietoperusteisuus:** Kehitetään palveluiden tietoperusteisuutta siten, että ajantasaista ja yhtenäistä tietoa hyödynnetään systemaattisesti suunnittelussa, kehittämisessä ja päätöksenteossa.

Kohderyhmä

Huumeita ongelmallisesti käyttävät sekä ongelmallisen käytön riskiryhmässä olevat nuoret

Läheiset

Ammattilaiset, jotka kohtaavat näitä nuoria

- Sote-ammattilaiset
- Poliisit
- Nuorisotyöntekijät
- Työvoimaviranomaiset

Keskeiset toimenpiteet

Hoitoonohjauksen yhtenäistäminen koko alueella

- Kehitetään saavutettavuutta ja nopeaa hoitoon pääsyä yhtenäistämällä hoitoonohjausta
- Yhteiskehittämisen työpajat alkaneet toukokuussa
- Poliisille oma hoitoonohjausmalli

Koulutukset ja osaamisen vahvistaminen

- Kaikille ammattilaisille: Päihteitä käyttävän nuoren tunnistaminen, kohtaaminen ja puheeksiotto, Satakunnan koulutuskiertue
- Konsortiohanke HUS Terapiat etulinjaan kautta koulutuksia mm. Motivoivan haastattelu, traumainformoitu työote, Yhteisöhoitomalli CRA päihdepalveluihin, Intensiivinen perhe- ja verkostotyön malli lastensuojeluun, suppea DKT

Stigman lieventäminen

- Viestintä nuorille, ammattilaisille ja satakuntalaisille
- Faktatiedon levittäminen aiheesta
- Kokemusasiantuntijat monessa mukana! Hankkeessa on työsuhteessa kokemusasiantuntija + lisäksi useita muita kokemusasiantuntijoita, jotka osallistuvat monipuolisesti kehittämistyöhön

Keskeiset toimenpiteet

Lastensuojelun jälki- ja sijaishuollon pilotti

- Pikaväylä hoidon ensikontaktiin
- Yhteistyön lisääminen eri toimijoiden välillä moniongelmaisten nuorten asioiden edistämiseksi
- Kokemusasiantuntijoiden hyödyntäminen asiakastyössä
- Nuorille vertaisryhmä, joka tukee huumeidenkäytöstä toipumista

Päivystyksen ja ensihoidon pilotti

- Yliannostustilanteissa avun hälyttämisen kynnyksen madaltaminen
- Toimintamalli yliannostilanteisiin ja hoitoonohjaukseen
- Ohjeistus päivystykseen opiaattien ongelmakäyttäjien kipulääkitykseen

Lähteet:

- Onnettomuustutkintakeskus (OTKES). 2024. T2023-S1 Nuorten huumekuolemat – tutkintaselostus. Saatavilla: https://www.turvallisuustutkinta.fi/material/sites/otkes/otkes/5ky90dpes/T2023-S1_Nuorten_huumekuolemat_tutkintaselostus.pdf
- Tilastokeskus. 2025. Huumekuolemat vähenivät vuonna 2024 – paluu vuoden 2022 tasolle. Saatavilla: <https://stat.fi/fi/julkaisu/cme9ikd054sxb07vyyw9qyfyk>
- Tilastokeskus. 2024. Huumeisiin kuolleita ennätysellisen paljon vuonna 2023. Saatavilla: <https://stat.fi/fi/julkaisu/clmyrhswxmlxh0aun1y86ai3p>
- THL. 2025. ELOSSA – Nuorten huumekuolemien ehkäisyn ohjelma 2025–2027. Saatavilla: <https://thl.fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/elossa-nuorten-huumekuolemien-ehkaisy-ohjelma-2025-2027>
- THL. 2025. Tapaturmaiset huumemyrkytyskuolemat : Huumemyrkytysten tunnistaminen ja ehkäisy. Saatavilla: <https://www.julkari.fi/items/57783e8a-5302-4035-a3de-b7449530a221>